

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Ljubljanska knjižnica,
Ljubljana

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 120 D, za 60 D, za četrt leta 30 D, mesečno 10 D, za inozemstvo 150 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

TRGOVSKI LIST, 17. februarja 1923.

ŠTEV. 20.

Pred važnimi dogodki.

Naša javnost je sredi volilne kampanje v ljutem boju osebnosti, strankarskih manevrov in v brezkončnem ustanavljanju novih strank slepa in gluha za važne gospodarske dogodke, ki se med tem v ozadju pripravljajo in ki bodo na naš gospodarski razvoj morda za desetletja odločilni.

To so v prvi vrsti izvršitev santmargheritskih konvencij in razmejitev z Reko ter ureditev gospodarskih odnošajev z Reko na eni strani in rešitev vprašanja zakupa južne železnice na drugi strani. Tretja važna zadeva pa je prihod Sciplov v Beograd in obnovitev gospodarskih pogajanj z Avstrijsko republiko.

Santa Margheritske konvencije, katerih je 22, so po pretežni večini gospodarsko-političnega značaja. One obsegajo določbe o začasni ureditvi odnošajev med pokrajinami, ki so tvorile poprej del avstro-ogrske monarhije in so po prevratu pripadle Jugoslaviji odnosno Italiji, to je odnošaje med bivšo Primorsko in onim delom Kranjske, ki pripada Julijski Benečiji na eni strani in Slovenijo ter ostalimi prečanskimi pokrajinami na drugi strani. Te določbe se tičejo obračuna bank, hranilnic, hipotekarnih zavodov, zavarovalnic, dalje bodo važne za obračun naših zadrug, o čemur se je svoječasno že nekoliko pisalo. Poleg tega se v tej konvenciji urejajo vprašanja prometnih potov,

nacionalizacije društev in trgovskih tvrdk, dalje so obsežene v njih predhodne odredbe, ki se nanašajo na izvrševanje obratov, trgovine in industrije in o eksploataciji kredita. Teh par navedb nam zadostuje, da razvidimo iz njih vso dalekosežnost izvedbe konvencij.

Istočasno stopa na Reki skupaj razmejitvena komisija, ki ima organizirati pristaniščno službo, otvoriti promet in vzpostaviti reško državo. Reka, Sušak in Baroš so naša najvažnejša bodoča paroplovna izhodišča in arrangement morskoga in železniškega prometa in razmejitev v pristanišču bodo za našo izvozno trgovino odločilni. Hrvati in naši Primorci so, kakor javljajo časopisi že sestavili posvetovalni odbor, ki bo deloval na Sušaku in bo našim delegatom v mešani jugoslovansko-italijanski komisiji informativno na razpolago.

Slovenci imamo preveč interesov na Reki, da bi mogli ostati brez stikov in brez zastopstva pri teh delih.

Kimska konferenca, ki se pričinja prihodnji teden, spravlja vprašanje južne železnice v odločilni štadij. Za nas Slovence to vprašanje ni samo finančno vprašanje delniške družbe, ki je po svojem kapitalu največje predvojno podjetje na kontinentu, tudi ni le zgolj železniško vprašanje, marveč je nekaj več. Definitiven režim južne železnice je za celo Slovenijo gospodarsko vprašanje prve vrste,

ki ga ne bi smeli reševati samo železniški uradniki in inženirji, marveč h kateremu bi se moralo pritegniti vsaj naše najodličnejše gospodarske korporacije, da se izjavijo o načrtu zakupa, prevzela in vseh mnogobrojnih važnih vprašanjih, ki so s tem v direktni in indirektni zvezi. Protestirati moramo, da se rešujejo ta najvažnejša vprašanja za zaprtimi vratmi, in čudimo se, da naše korporacije niso v tem oziru še zavzele nikakega odločilnega stališča. Vsaj gre tu, če že vzamemo stvar samo v obratnem oziru, za odločitev 221 km dvotirne prvorazredne proge, dalje za 292 km enotirne glavne proge in za pet lokalov, na katerih vodi južna železnica obrat.

Jasno je, da bomo vsako pogreško, ki jo bodo nezadostno pripravljene naši delegati v Rimu napram preteklim sosedom Italijanom, Avstrijcem in Mažarom, ki stvar že leta skrbno pripravljajo v vseh podrobnostih, zagrešili, plačali predvsem mi Slovenci, ki smo od obrata in od gospodarstva južne železnice popolnoma odvisni. Bilo bi nujno potrebno, da zahtevajo naše korporacije, da skliče ministrstvo saobračaja konferenco interesiranih organizacij, da se obojestransko razpravlja o projektu zakupa južne železnice in o prehodu v definitivni režim.

Da bo zmeda še popolnejša, se namerava istočasno reševati še

avstrijsko vprašanje s kanclerjem Seipelom, ki posepi prihodnji teden našo prestolico. Program razgovorov naše vlade s Seipelom ni znan. V poštev prihaja cela vrsta vprašanj, ki pa so vsa eminentno gospodarsko-političnega značaja in za nas Slovence, ki smo bili pod Avstrijo sestavni del Cislajtanijske, ki imamo nad 200 km dolgo neposredno mejo z Avstrijo in ki smo v tem oziru geografično najbolj eksponirani, velevažnega pomena. Bodisi da se bo razpravljalo o vprašanjih, ki se tičejo izvršbe določb mirovne pogodbe, ali da se bo zaključilo tolikokrat prekinjena pogajanja v zadevi dviga sekvestrov nad avstrijskimi državljani in podjetji z naše strani in dviga zapore nad našim denarjem, ki je naložen v Avstriji, ki jo je bila kot represalijo radi naših sekvestrov odredila Avstrija, ali pa naj se bo razpravljalo o obnovitvi trgovske pogodbe iz leta 1920., kjer so nam načrti Avstrije dobro znani — vse je za nas prav življenjskega pomena. Čudimo se naši vladi, kako ravnodušno prevzema nase odgovornost in kako brez priprav se podaja v te razprave, kjer lahko postane najmanjša hiba za naše gospodarstvo usodepolna.

Cel obisk se obdaja z nekakim tajinstvenim plaščem, kar nam tem bolj vsiljuje vtis in bojazen, da gre za važne in velike zadeve, kjer smo Slovenci izredno tangirani.

St. Kukla:

Kako je treba čitati bilance delniških družb.

Kot nadaljni primer navajamo v sledečem bilanco treh zaporednih let neke tovarne sladkorja:

Aktiva.

Pasiva.

	1919	1920	1921		1919	1920	1921
Investirani kapital:				Lastni kapital:			
Zemljišče, zgradbe, stroji	5,638.743'—	5,638.743'—	8,365.349'—	Delniška glavnica	5,000.000'—	5,000.000'—	10,000.000'—
Industrijski lir	102.502'—	102.502'—	102.502'—	Rezervni fond	1,750.000'—	1,850.000'—	19,270.182'—
Ind. železnica in promet. material	454.645'—	454.645'—	454.645'—	Rezerve za amortizacijo	4,679.695'—	5,217.783'—	5,871.314'—
Inventar	181.956'—	284.095'—	674.095'—		11,429.695'—	12,067.782'—	35,141.496'—
	6,377.846'—	6,479.985'—	9,596.591'—	Tuji kapital:			
Prometni kapital:				Upniki	7,740.431'—	5,720.678'—	33,648.683'—
Blagajna	48.835'—	72.438'—	335.700'—	Nedvignjene dividende	11.180'—	325.310'—	70.220'—
Vrednostni papirji	2,887.563'—	3,614.011'—	6,758.360'—		7,751.621'—	6,045.988'—	53,718.902'—
Dolžniki	4,206.530'—	5,778.106'—	23,807.057'—				
Zaloga blaga	6,320.349'—	1,854.279'—	40,822.360'—	Dobiček	1,074.560'—	1,498.603'—	4,111.391'—
Zaloga materijala	414.743'—	1,814.556'—	11,651.722'—				
	13,878.020'—	13,133.390'—	83,375.199'—				
	20,255.866'—	19,613.375'—	92,971.790'—		20,255.866'—	19,613.375'—	92,971.790'—

Oglejmo si predvsem poedine postavke teh bilanc. Delniška glavnica je bila leta 1921. za dvakratni iznos povečana. To povečanje denarnih sredstev je zahtevalo ali povečanje obrata ali pa, kar je bolj verjetno, padec kupne vrednosti naše valute.

Rezervni fond izkazuje v istem letu velik porast, za približno desetkratni iznos. Kakor pri podjetju, katerega smo v zadnjem poglavju proučili, tako temelji ta porast v tem, da so novi delničarji prevzeli delnice po veliko višjem kurzu s tem, da so vplačali za delnice prekonormalne vrednosti v višini, za katero je družba cenila svoje latentne rezerve. Vsled tega je redna rezerva leta 1921. dosegla malone dvakratno višino delniške glavnice.

Rezerva za amortizacijo raste vsled znatnih dotacij ter znaša leta 1919. okoli 73 %, leta 1920. 80-5 %, leta 1921. 61 % vseh investicij. Leta 1921. se to razmerje zniža in to radi

investicij nove zgradbe.

Ker so glavne investicije bile izvršene pred padcem valute, predstavljajo danes znatne latentne rezerve, ki so prišle pri povišanju kapitala l. 1921 precej do veljave. Iz vsega tega vidimo, da je razmerje med rezervami in delniško glavnico neobičajno zadovoljivo.

Porast dobička, izražen v odstotkih, izkazuje:

napram delniški glavnici leta 1919. 21-50 %, leta 1920. 30 %, leta 1921. 41 %;

napram lastnemu kapitalu leta 1919. 9-40 %, leta 1920. 12-43 %, leta 1921. 11-70 %;

napram lastnemu in tujemu kapitalu leta 1919. 5-60 %, leta 1920. 8-28 %, leta 1921. 4-64 %;

dividende leta 1919. 10 %, leta 1920. 14 %, leta 1921. 25 %.

Ta razmerja vsebujejo mnogo zanimivosti. Razmerje med dobičkom in delniško glavnico kaže najboljši uspeh leta 1921., ko je bila absolutna številka dobička največja.

Razmerje med skupnim lastnim kapitalom nasprotno kaže, da je bil procentualno dosežen najvišji dobiček leta 1920. Ravno isto izkazuje razmerje med dobičkom in vsoti lastnega in tujega kapitala. To razmerje znaša leta 1920. 8-28 %, leta 1919. 5-60 %, a leta 1921. samo 4-64 % ter znači, da je bil skupen kapital, s katerim je družba delala, najbolje izkoriščen leta 1920, a najmanjše leta 1921.

Kakšen je vzrok tega pojava? Bilanca sama nam ne dá odgovora. Na eni strani — pasivi — vidimo v letu 1921. neobičajni porast upnikov, in sicer približno devetkrat večjo vsoto kakor v preteklem letu; na drugi strani pa veliko zalogo neprodanega blaga. Ta zaloga je približno 21krat večja nego v preteklem letu. In baš v tej veliki neprodani zalogi leži vzrok tega manjšega izkoriščanja skupnih denarnih sredstev. Uspeh tega prodanega blaga se bo pokazal šele v bilanci tekočega leta.

To detajlno razmerje, kateremu bi se še lahko marsikaj pristavilo, ne bo zanimalo delničarje, ker je zanje le glavno in najvažnejše razmerje med dobičkom in delniško glavnico, katere je v našem slučaju skozi vsa tri leta zelo povoljna.

Kako je razmerje med lastnim in tujim kapitalom? Že prvi pogled na dotične številke nam pove, da je prvi dve leti izvršno, ker tuji kapital ne dosega višine glavnice in rezerv, medtem ko ga tretje leto lahko še označimo povoljnega, in to tem bolj, ker vemo, da ima družba zraven izkazanih rezerv še izredne latentne rezerve. Iz tega razloga ne odštejemo, kakor tudi v prejšnjem poglavju, amortizacijsko rezervo, čeravno bi to po prejšnjih poglavjih morali storiti.

Izraženo v odstotkih znaša: lastni kapital (glavnica, rezerve, dobiček) leta 1919 61-73 %, leta 1920. 69-17 %, leta 1921. 42-22 %; tuji kapital leta 1919. 38-27 %, leta 1920. 30-83 %, leta 1921. 57-78 %.

vseh denarnih sredstev, katere je imela družba koncem leta na razpolago.

Kakšno je razmerje med lastnim in tujim kapitalom in investicijami? Zopet nam kaže prvi pogled, da je to razmerje povsem zadovoljivo. Od skupnih lastnih sredstev služi družbi:

koš investirani kapital leta 1919. 51 %, leta 1920. 47-75 %, leta 1921. 24-50 %;

koš prometni kapital leta 1919. 49 %, leta 1920. 52-25 %, leta 1921. 75-50 %.

Ravno tako je zelo povoljno tudi razmerje med investiranim in prometnim kapitalom. Od vseh denarnih sredstev, s katerimi je družba koncem leta delala, torej od skupnih vsot aktive, odpade na:

investicije leta 1919. 31-50 %, leta 1920. 33 %, leta 1921. 10-32 %;

prometni kapital l. 1919. 68-50 %, leta 1920. 67 %, leta 1921. 89-68 %.

Ce vse to, kar smo tukaj videli, spravimo v sklad, moramo reči: Ta delniška družba ima močne rezerve, razmerje njenega lastnega in tujega kapitala je zadovoljivo, njena lastna sredstva ne krijejo samo investicij, temveč služijo v veliki meri koš prometni kapital. Družba stoji torej čvrsto na lastnih nogah in ima zelo dober temelj.

Družba „ILIRIJA“, Ljubljana

Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.
Nakup gozdov. Prodaja vsakovrstnega lesa.

Kdaj se mora po uradni dolžnosti poslati vzorce blaga na carinarinah v analizo carinsko kemičnemu laboratoriju.

Generalna direkcija carine je izdala z razpisom C. broj 2226 z dne 23. januarja 1923 seznam blaga, pri katerem morajo carinarne poslati vzorce v analizo carinsko kemičnemu laboratoriju. Ti predmeti so sledeči:

104. **Masna olja.** Laneno, konopljevo, ricinusovo in druga masna olja za tehnične svrhe, ker plačajo ostala olja iz te postavke večjo carino.

105. **Rastlinske toščice:** 1. Kakaovo maslo, 2. muškato maslo, lovri-kovo olje (maslo).

106. **Palmovo olje in olje iz palmovih koščic;** kokosovo olje in rastlinski loj, ki se ne more rabiti za jelo.

107. **Oljeva kislina (olein).**

112. **Močne alkoholne (opojne) pijače:** 1. arak, rum in druge posebe neimenovane močne alkoholne pijače: a) v sodih, b) v drugih posodah; 2. konjak: a) v sodih, b) v drugih posodah; 3. likerji, istotako po-

slajene in začinjene pijače.

113. **Zganje iz sadja in druge manj močne alkoholne pijače:** 1. v sodih, 2. v drugih posodah.

115. **Vino:** 1. prevrelo, ki ima v sebi do 12% alkohola.

116. **Šampanjec in druga vina,** ki se penijo in kipe.

117. **Mošt, vkuhan s sladkorjem ali brez njega ali sploh zgoščen (sirup), brez alkohola,** tudi v hermetično zaprtih posodah.

118. **Zdravilna (medicinalna) vina in druge pijače,** narejene iz vina.

119. **Vino iz drugega sadja in jagod (tudi mošt iz tega sadja, ki je pričel kipeči), druge zavrete pijače iz rastlinskih sokov in plodov.**

120. **Druge umetno pripravljene pijače,** toda brez dodatka vinskega ali žganega alkohola: medica in vino malton, kumis in kefir.

123. **Kis vsake vrste:** 1. v sodih, 2. v drugih posodah.

130. **Pecivo iz moke s dodatkom sladkorja, jajc, medu, masti in začimb;** oblate za jelo in druge, radi kontrole sladkorja.

132. **Slaščice, cukrčki, navadni bonboni; ratluk (rahatlocum), alva (halva) in drugi preprosti predmeti iz sladkorja, pečeni ali nepečeni; navadno sadje, orehi, povrtnina, semena, osladkana (kandirana).**

133. **Fini bonboni (takozvani svileni), napolnjeni z marmelado, čokolado in drugim; fondanti brez čokolade, marcipan, gelees, pralinés; južno sadje, seme dišav, lubad južnega sadja, osladkani (kandirani).**

134. **Kakao in kakaove lupine v prahu in kosih:** 1. kakao v prahu; 2. čokolada in njeni nadomestki v tablah ali kosih; kakaova masa; 3. blago, vse ali deloma iz kakaove mase, čokolade ali njenih nadomestkov, v kolikor ni imenovano drugje ali se nikjer drugje ne umeva z drugim vred;

135. **Mleko, sterilizirano in zgoščeno, tudi s sladkorjem vkuhan.**

136. **Mlečni proizvodi:** 1. skorup (smetana v obliki masla), svež in nasoljen; 2. surovo maslo, sveže, nasoljeno in raztopljeno; 3. sir: a) navadni in kaškavali, b) sirotka.

139. **Esence in ekstrakti brez etra in alkohola:** 1. za pripravljane kave, limonade in tem podobnih pijač; 2. za pripravljane in začinjane jedi; 3. drugi ne imenovani na drugem kraju, da se ugotovi ali vsebujejo alkohol ali ne.

171. **Nafta (petrolej):** 1. očiščena — kerozin; 2. surova, črna in neprečiščena, ostanki nafte pri pridobivanju bencina, kerozina; istotako proizvodi, ki se dobivajo pri destilaciji ostankov nafte, v kolikor ne služijo za razsvetlavo, raztopila in mazila.

177. **Proizvodi pri destilaciji nafte, katrana iz rjavega premoga ali parafinovega skrilavca, razen posebe imenovanih, kakor:** gazolin, ligorin, bencin, mazilna olja, takozvano parafinovo olje, čisto solarno olje itd.

182. **Ceresin, prečiščen, tudi pomešan s parafinom,** da se ugotovi razliko od voska.

183. **Trda maščobna telesa (toliščne kisline):** 1. stearinova in palmitinova kislina in tema podobne materije; kakor tudi prečiščeni parafin, stearinova kislina, prečiščeni spermacef.

187. **Druga mila, trda ali mehka, vsake vrste, kakor toaletno itd.:** parfumirano ali neparfumirano; dalje v prahu ali testu (pasti), z dodatkom kosmetičnih ali medicinskih sredstev, tako zv. medicinska mila.

188. **Tekočine, prirejene za pranje ali apreturo, pomešane z alkaliji, milom in vodo;** turško rdeče olje in razni lugi.

189. **Glicerini:** a) surov, b) prečiščen.

223. **Kislina: kislina: a) surova (tehnična), kisov prašek (kalcijev acetat), b) prečiščena, ki ima v sebi nad 80 gramov na 1 liter kisline; kislina esenca.**

236. **Naravne, rastlinske, živalske in mineralne barve:** 1. rastlinske in živalske: a) zdrobljene in fermentirane v vsaki obliki, v kolikor ne spadajo pod druge tarifne številke. Kana (rastlinska barva) v prahu. b) Košenilja in kermez brez razlike; c) karmin in drugi košenilni preparati. 2. Rudninske barve: prstene vsake vrste, kölnska, sienska, budimska, veronska, bolus, umbra, oker in angleško rdečilo (ti dve poslednji tudi izdelani iz industrijskih odpadkov) v prahu (suhe), v testu ali kalupih.

237. **Preparati za barvanje, razen umetnih organskih barv in izrecno imenovanih:** 1. Indigo, naravni ali umetni, vsake oblike in indigo-karmin. 2. Barvilni ekstrakti v trdem in tekočem stanju.

238. **Umetne organske barve:** 1. tehnično čiste, 2. pomešane ali razredčene. 1. Glicerinovne, anilinovne in podobne barve, 2. druge.

239. **Cinkovo belilo (cinkov oksid), ultramarin, cinkova siva barva, cinkolit, litopon.**

240. **Svinčeno belilo, rdečilo in rumenilo; cinober; bakrove in bakrovo-arzenikove barve; pariško in berlinsko modrilo; bronove barve:** 1. svinčeno belilo, rdečilo in rumenilo, 2. bronove barve, 3. druge.

241. **Hromove, antimonove in kobaltove barve:** hromovo rumenilo, hromovo zelenilo, smalte in druge.

242. **Čad (sajina — Kienruß), trtno oglje:** a) naravno, v prahu, b) olep-

šano z ultramarinom ali z anilinovimi in drugimi kemijskimi barvami.

243. **Pingmentne in lakove barve,** v kolikor niso imenovane na drugem kraju ali se nikjer ne umevajo z drugimi vred, kakor tudi zmesi spojin pigmentov z neorganskimi barvami in solmi (pigmentni laki in drugo).

248. **Oljniati firneži (pokosti), tudi pomešani s sikaivi (sredstvi za brzo sušenje); zgoščeno laneno olje.**

249. **Alkoholovi firneži (raztopine raznih smol v alkoholu).**

250. **Lakovi firneži — smole, raztopljene v terpeninovem olju, mineralnem ali smolnem olju (firnežu, acetonu, alkalijah in drugih raztopilnih sredstvih; asfaltov lak, raztopine asfalta ali asfaltu podobnih mas v rudninskem in terpeninovem olju, istotako raztopine katrana ali premogove smole v lahkih ogljikovodikih: bencinu, ligorinu, fotogenu; raztopine barv in voska; japonski lak, capon lak, sikaivi, brunolini.**

256. **Eterična (hlipna) olja:** 1. iz lesnega katrana (brinovega katrana itd.), surovo prečiščeno olje; iz lesnega katrana (brinovega katrana itd.), surovo, prečiščeno olje; iz kavčuka; olje iz jelenega roga, prečiščeno ali neprečiščeno; terpeninovo olje, smolna olja in kafreno olje (tekoča kafra). 2. Brinovo, smrekovo, lovorovo in rožmarinovo olje, 3. Jasminovo, bergamotno olje, olje iz grenkih mandelnov, rožno olje, olje iz šmarnic, vijolic, pomarančnega cvetja itd.

259. **Parfumerije in kosmetična sredstva, ki imajo v sebi eter (lip) in alkohol:** 1. esence, izvlečki (ekstrakti), tinkture in dišeče vode. 2. dišeči kis (kis za toaletno).

260. **Dišeče vode brez hlipa (etra) in alkohola:** 1. rožna voda: a) v posodah nad 1 kg, b) v posodah pod 1 kg. 2. Voda iz pomarančnega cvetja, šmarnic, vijolic itd.: a) v posodah nad 1 kg; b) v posodah pod 1 kg.

272. **Bombaž, predelan:** 1. beljen, gradašan (grebenan), česan; 2. barvan, mlet; 3. bombaževi odpadki brez razlike in 4. bombaž za čiščenje strojev.

273. **Bombaževa vata:** 1. gradašana (kandirana) ali prevlečena z lepom, potem trakovi iz vate, tudi z lepom prevlečeni. 2. Higroskopična in antiseptična vata se lahko pošlje na ogled kemičnemu laboratoriju, ako je prijava sumljiva.

Poleg tega so carinarne upravitelne brez ozira na zgoraj navedene predmete in postavke poslati vzorce blaga v analizo kadarkoli se pojavi sum glede točnosti prijave.

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

5.

Težko se je Anton prve tedne življal v svet, v katerega ga je predstavila usoda. Poslopje, gospodarstvo, trgovina, vse je bilo tako solidno in nenavadno, da bi moralo imponirati še komu drugemu, ki je imel več izkušenj v življenju kakor naš novinec.

Trgovina sama je imela tako obliko, kakršne dandanes, ko veže železnica in brzovoz morje s suho zemljo, le še redkokje najdemo. Dnevni promet je nudil novemu učencu množico najrazličnejših vtisov, imel je priliko opazovati ljudi in razmere vsake vrste. Razen agentov pomorskih pristanišč, ki so prinašali skoraj vsak dan vzorce blaga, in razen borznih senzalov, ki so posredovali pri trdnih denarnih kupčijah ter ponujali in prodajali menice, je hodila skozi prvo pisarno od jutra do večera pisana procesija različnega ljudstva.

Ravno vstopi gospod Braun, agent tvrdke v Hamburgu, s katero je stal gospod Schröter v trgovin-

skih zvezah, ter izvleče iz žepa celo množico kavinih vzorcev. Med tem ko jih principal ogleduje, vihti mali, gibčni agent svojo palčko ravno pred Antonovim nosom in živahno pripoveduje o nekem morskem viharju in o škodi, ki jo je povzročil.

Zopet se siloma odpro vrata, v pisarno vstopi močan mož z vrečo denarja pod pazduho, katero postavi zmagoslavno na mramornato mizo in zakliče z izrazom moza, ki je izvršil neko veliko delo: »Tu sem jaz in tu je denar!« Tako se dvigne gospod Jordan in zaupljivo pravi: »Dobro jutro, gospod Štefan, kaj je novega v Wolfsburgu?« — »Strašna luknja!« toži gospod Braun. — »Kje?« vpraša Fink. — »Mesto ni slabo, le živeža je premalo,« pravi gospod Štefan. — »V osrčju ladje, seveda!« odgovori gospod Braun.

Med tem ko pripoveduje Štefan novice iz svojega mesta, se zopet odpro vrata in v kontor vstopita sluga ter neki žid iz Brodija. Sluga prinese trgovcu povabilo k neki slavnosti, dočim se žid splazi v kot, kjer sedi Fink.

»Čemu prihajate že zopet, Tinkles?« vpraša Fink s hladnim glasom, »saj sem Vam že rekel, da ne maramo delati z Vami nikakih kupčij.«

»Nikakih kupčij?« zakliče nesrečni Tinkles s hreščecim glasom.

»Take volne, kakršno prinašam jaz, še ni bilo v deželi.«

»Koliko cenite sto?« vpraša Fink, ne da bi pogledal žida.

»Kakor sem že rekel,« odgovori žid.

»Vi ste norec,« odvrne Fink, »izginite!«

»Ojej!« zavpije mož v kaftanu, »kaj se to pravi? Če izginem od tu, ne moremo napraviti nikakih kupčij.«

»Koliko torej hočete za svojo volno?«

»41²/₅,« odgovori Tinkles.

»Ven!« zareži Fink.

»Ne podite me vendar neprestano ven!« zaprosi žid obupno, »povejte rajši, koliko daste Vi.«

»Dokler stavite take nesramne zahteve, čisto nič,« odgovori Fink, pričeniši z novo stranjo svojega pisma, katerega je pisal med celim pogajanjem.

»Recite vendar, koliko daste!«

»Le pod tem pogojem, če boste govorili koš dostojen mož.«

»Saj sem dostojen,« pravi žid tiho, »koliko daste?«

»39,« odgovori Fink.

Ta besedica je na Tinklesa strahovito učinkovala. Stresati prične s svojimi črnimi kodri in se z glasnim kričanjem zaklinjati pri svetosti svoje duše, da nikakor ne more popustiti pod 41, na kar ga Fink opo-

zori, naj ne dela takega hrušča, sicer pokliče sluga, da ga vrže na cesto. Ogorčeno odide žid proti vratom, toda preden jih zapre za seboj, pomoli še enkrat glavo v sobo in zakliče: »Torej, koliko vendar daste?«

»39,« pravi Fink in ravnodušno gleda razburjenega moža.

Številko 39 povzroči v judovi duši novo eksplozijo, stopi zopet v sobo in prične iznova zaklinjati na dno pekla svojo dušo ter imenovati samega sebe največjim nevednežem, če popusti pod 41. Ker se na ponovni Finkov opomin, naj bo miren, in mogel za to odločiti, so poklicali hlapca. Ta prikazen je v toliko pomirjevalno vplivala na Tinklesa, da je izjavil, da gre lahko sam in bo tudi šel sam, na kar obstane ter popusti na 40¹/₂. Agent, provincijalec in vsa pisarna je radovedno poslušala to pogajanje, dočim Fink z neko gotovo dobrotočnostjo predlaga revnemu židu, naj se takoj odstrani, ker je popolnoma znorel in se ne more z njim delati nikakih kupčij. Žid se kljubovalno obrne in odide ven, na kar pride med navzočimi pogovor zopet v prejšnji tek. Fink stopi k principalu, čitajočemu ravnokar došlo pismo, in pravi: »Popustil bo, če priložimo še pol tolarja. Ali ste pripravljene, skleniti kupčijo z 39¹/₂?«

Boj za petrolejske vrelce.

(Konec.)

Amerika, predvsem Združene države so tako dolgo obdržale prvenstvo v proizvodnji petroleja v svojih rokah. A kmalu so tudi druge države uvidele važnost tega zemeljskega produkta in Rusiji se je posrečilo, da je v Uralu in zlasti v Kavkazu v Baku, kjer so bila odkrita velika ležišča nafte, urediti največje in najmodernejše rafinerije, ki na proizvodnji prekašajo celo ameriške.

Vendar se je Standard Oil Co. posrečilo, da je tudi v južni Ameriki dobila koncesije za vrtnanje, dočim se v Mehiki ni mogla uveljaviti.

Anglija, ki je še sedaj največja odjemalka ameriškega petroleja, je že dolgo na delu, da po svojih dominionih poveča produkcijo, ki je znašala 1917. leta dva milijona ton napram 30 milijonom ton Unije. V teh številkah se seveda izraža še velika odvisnost, a Anglija je svoj kapital naložila tudi v drugih državah. Tako se je ustanovila Anglo-Perzian Oil Co., ki izkorišča velike naffine vrelce v južni Preziji. Naravni podaljšek teh vrelcev so velika petrolejska ležišča v Mosulu in okrog njih se je vrtela vsa Lausanska konferenca, a kakor izgleda, brezuspešno. Pa tudi v južni Ameriki je Standard Oil Co. dobila resnega konkurenta v British Controlled Oilfields.

Izmed ostalih evropskih držav je Rusija najbolje situirana glede naffinih vrelcev, saj je producirala leta 1917. pet milijonov ton petroleja. Angleški kapital je seveda pri vseli teh vrelcih močno zastopan.

Poljska, ki je že uvidela, da sama ne bo mogla kljubovati svojim močnim sosedoma, Rusiji in Nemčiji, je prodala večino svojih delnic Franciji in Angliji, da ju tako naveže na svoj politični položaj.

Tudi Rumunija ima bogate vrelce, ki se izza zasedbe po nemških četah v svetovni vojni vzdržujejo po večini z nemškim kapitalom.

Ako pomislimo, da vse države skupaj ne producirajo niti polovico toliko petroleja, kakor Združene države, se nam zdi nesmiselno, da se hočejo posamezne države v proizvodnji osamosvojiti in celo nadkriti Unijo. Pozabiti pa ne smemo, da petrolejski vrelci niso večni, da se jih da izrabljati le nekaj let, dokler niso izčrpani in ne usahnejo. Standard Oil Co. je prva začela vrtati, a je zato že večino svojih vrelcev izčrpala, dočim evropske države še v nedotaknjenih krajih iščejo svežih vrelcev. Zato je razumljiv boj angleškega in francoskega kapitala za ruske vrelce kakor tudi za poljske rafinerije v Galiciji.

Z začudenjem smo se tudi vprašali, zakaj je zopet Unija posegla v evropsko politiko na Lausanski konferenci, ko je vendar Harding izrecno rekel ob svojem nastopu, da naj si Evropa brez Amerike piše svojo usodo. K temu jo je dovedla ugotovitev gospodarske pisarne o vedno gostejšem usihanju ameriških naffinih vrelcev. Zato se ji je zdelo primerno, da na Lausanski konferenci kontrolira potek turško-angleških pogajanj glede Mosula, ki je Anglijo že zelo oprostil uvoza ameriškega petroleja. Kakor vse izgleda, bo vendar Mosul še nadalje ostal sporna točka, in kakor so Združene države, podpirajoč politiko svojih petrolejskih družb, v letu 1910. inscenirale revolucijo v Mehiki, kjer omenjene družbe niso dobile koncesij, tako se tudi Anglija ne bo ustrašila oboroženega konflikta za mosulski zaklad. Saj Unija še danes ne priznava predsednika Mehike ravno vsled spora o petrolejskih vrelcih.

Ko se mi trudimo, da uravnamo naš gospodarski in politični položaj od danes na jutri, se druge države trgajo za te vrelce, ki naj ne prinesejo samo petroleja, ampak tudi gospodarsko premoč v bodočih petdesetih letih.

M. Savić:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

Sedanja Srbija (stare meje) je izvažala že pred osvobojenjem prešiče v Avstrijo in en del importnega blaga se je dobavljal iz Avstrije in sicer baš dražji predmeti, kakor domače sukno, bombažni izdelki, fino orožje, fino krzno itd.

Trgovina je šla v smeri Dubrovnik - Mostar, Sarajevo-Užice-Beograd odnosno obratno; Sarajevo Novi Pazar, Veles, Štip - Radovište - Struma - Drama, Carigrad ali zopet obratno; Skadar, Drač - Bitolj - Prilep, Veles in obratno; ali Veles - Prilep, Bitolj - Solun - Carigrad; Carigrad - Adrianopolj - Sofija - Pirof - Niš - Beograd - Dunaj ali pa obratno; Beograd - Niš - Vranje - Kumanovo - Veles - Štip - Carigrad; Skadar - Prizren - Veles; Prizren - Novi Pazar in Prizren - Vranje.

b) Delavnost in trgovina v osvobojeni Srbiji.

Po osvobojenju so krščanski Srbi nadomestili Muzlimane v obrti in trgovini. Turki so se izselili, Armeni, Grki in Cincari so se posrbili in se je na ta način stvorilo srbijansko mestno prebivalstvo. Po vaseh so začele zadruge polagoma razpadati in oni del obrtnih poslov, ki so jih izvrševali njihovi člani v zadruzi na zadrudni račun, izdelujejo sedaj za krije potrebe drugih odnosno krije to potrebo hišna industrija, ki se širi, v mestih pa obrt. Po mestih se začinjajo polagoma vpeljavati obrti za evropski način življenja in noše. Upeljavanje novih evropskih obrtov se je vršilo intenzivno od l. 1863 po izgnanju Turkov, ker so se od tedaj začeli v Srbiji nositi in živeti po evropsko. Tako se je osnoval nov krojaški, oblačilni, čevljarški, ključavničarski in drugi obrti. Upeljavo teh obrtov so izvedli Srbi in Slovani iz Avstrije poleg Nemcev in Madžarov. Ta pokret je znatno podpiralo osnovanje vojno - obrtne šole v Kragujevcu, pod vladno kneza Aleksandra in pošiljanje učencev na izučenje obrtov v inozemstvo pod vladno kneza Mihajla. Obrt je izvrstno uspevala od l. 1881 do 1886, ko beležimo prvo trgovsko pogodbo in ko je stekla prva železnica do Beograda (1881) ter preko Srbije (1886). Že od začetka leta 1847 so začele voziti po Donavi parne ladje ter na ta način pocenile prevoz napram ladjam, katere so vlekli konji in ki so dovažale blago v Srbijo in ga nosile iz Srbije. Obrtniki tedaj še niso čutili avstrijske konkurence, ker je bil v teh časih način življenja še bolj staroverski. Blago se je izdelovalo v Avstro-Ogrski na obrtni način ter se v glavnih panogah niti ni čutila konkurenca, ker so naši obrtniki imeli svoj način dela, ki je bolj odgovarjal našim razmeram. Pozneje, ko se je začelo v Avstriji blago izdelovati na tovarniški način ter se je vpeljal v Srbijo nov način življenja, so naši nadomestili turške obrtnike, ki so se izselili, in so imeli dovoljno zaposlenosti, da niti niso čutili inozemske konkurence. Pa tudi v kolikor se jo je čutilo, je to veljalo samo za podonavska mesta, ne pa za notranjost države, katero so slabe ceste in draga vozna varovale pred inozemskim blagom.

Leta 1860 se je pričela degeneracija in propadanje svilarstva, ki je bilo do tedaj močno razvito, vsled izvoza jajčkov vseh vrst kokonov in se je svilena buba degenerirala; k temu je prišla še bolezen svilene bube in jo je popolnoma uničila, tako da se je morala ta kultura v 90 letih na novo osnovati.

Obrti, ki so bili prikrojeni turškemu načinu življenja in noš, so polagoma propadli, v kolikor se niso prilagodili novemu načinu izdelovanja (kakor oblačilni). Interesantno je omeniti žalostni pojav, da se je najboljše hrastove gozdove iz beogradske okolice žrtvovalo za izdelavo potaše, kar se je 20 let pozneje smatralo za greh, takrat,

ko so prišli Francozi v Srem, in začeli eksplozirati hrastovino in dali prednost hrastu. Smrekovi gozdovi so se v teh časih navadno požigali, da bi se dobilo pašnike za živino, ker niso imeli gozdi tedaj za ljudi nobene vrednosti, razven borovih gozdov, katere se je izkoriščalo za smolo in katran. V hrastovih in buk-kovih gozdovih se je paslo svinje in jih krmilo z želodom in za to so ti gozdi bolj ostali.

(Dalje sledi.)

Izvoz in uvoz.

Avstrija prepovedala uvoz nemških knjig. Dne 4. l. m. je avstrijska vlada prepovedala uvoz nemških knjig zato, ker so nemški knjigotrci določili za knjige, namenjene v Avstrijo 100% dolo-klado.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Avstrijsko-ruska trgovinska pogajanja. Ta mesec bodo odpotovali zastopniki avstrijskega trgovskega sindikata v Moskvo, da se pogajajo s sovjetsko vlado radi trgovskih zvez med Rusijo in Avstrijo.

Cene steklu se zvišajo. Nemški proizvajalci stekla so zadnje dni zvišali cene steklu za 80%.

Povišane cene nemškemu surovemu železu. Cene železu bodo v Nemčiji povišane kakor sledi: lito surovo železo l. 706.300 mark, lito surovo železo II. 703.300 mark.

Industrija.

Nova tovarna ogledal v Sarajevu. V Sarajevu se osnuje nova tovarna za ogledala s temeljno glavnico 8.000.000 dinarjev. Poleg optičnih, brušenih in beneških zrcal bo tovarna izdelovala tudi sferična ogledala.

Produkcija sladkorja v Rumuniji je znašala leta 1922. 34.000 ton. Pričakovalo se je 45.000 ton; da je bila letina slaba, je kriva suša.

Obrt.

III. obrtno - industrijsko razstavo z vinskim sejmov v Mariboru priredi Slovensko obrtniško društvo v času od 29. julija do 15. avgusta.

Slovenska ženska razstava v Beogradu. Dne 15. februarja je bila v beogradskega ženskega kluba otvorena razstava izdelkov slovenske ženske obrli v Ljubljani. Med razstavljalikami se nahaja tudi nekaj slovenskih kmetič. Izložena so v prvi vrsti čipkarska dela in vezenine.

Carina.

Novo železniško - carinsko postopanje. Iz Beograda poročajo: Promelno ministrstvo bo začelo zbirati podatke za izdelavo novega železniško-carinskega postopanja.

Carinski odbor v promelnem ministrstvu. V promelnem ministrstvu se namerava obrazovati carinski odbor, ki bi imel vlogo svetovalca v ministrstvu.

Carinski dohodki za drugo desetino januarja so znašali 41½ milijona dinarjev. Največ dohodkov je dala belgrajska carinarnica, to je preko 5½ milijona dinarjev, za njo pride ljubljanska s 4 milijoni dinarjev. Od 1. avgusta do konca preteklega leta so znašali celokupni carinski dohodki 575½ milijona dinarjev, a skupno v tem proračunskem letu preko 648 milijonov dinarjev.

Povišanje carinskega nadavka v Grčiji. Od 1. marca se poviša v Grčiji carinski nadavek od 5.60 na 10 drahem, odnosno da velja zlata drahma 10 papirnatih.

Denarstvo.

Devizni promet v Češkoslovaški. Vsled odredbe češkoslovaškega bančnega urada je od 9. l. m. dovoljen na Češkoslovaškem neomejen nakup manjvrednih uvoznih deviz ter je bila meja, do katere se morejo visokovredne uvozne devize promptno dostavljati, zvišana od 3000 na 20.000 kron.

Promet.

Naša nova ladja. Brodarsko društvo »Boka« je kupilo v Nemčiji nov parobrod, ki se bo imenoval »Vojvodina«.

Potovanje na morju dražje. Vsled padca naše valute in splošne druginje nameravajo naše paroplovne družbe povišati prevoznino za 50%.

Kredit za izboljšanje prometa na progi Zagreb - Beograd. Promelno ministrstvo je zahtevalo od finančnega odbora kredit v znesku 8.810.000 Din iz dolarskega posojila za razširjenje železniških tirov na postajah Zagreb, Jasenovac, Brod, Andrijevi in Ivankovo.

Dobava, prodaja.

Dobava drv. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 27. februarja l. l. pismena ofertalna licitacija glede dobave 3600 vagonov bukovih drv. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava ognjegasnih predmetov. V pisarni inženirskega oddelka dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 26. februarja 1923 ob 11. uri dopoldne ponovna javna ofertna dražba za nabavo ognjegasnih predmetov za ljubljansko garnizijo, in sicer: platenih cevi, gasilnih aparatov tipa Minimax, Perkeo, Expres i. dr., rezervne tekočine za Perkeo-aparat. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razno.

Razširjenje beogradske železniške postaje. Iz Beograda javljajo, da zahteva minister saobračaja od finančnega ministra kredit 10.000.000 Din iz dolarskega posojila za razširjenje beogradske železniške postaje.

Razdelitev avstrijskih dolgov. Reparacijska komisija je na seji dne 15. l. m. razpravljala o podrobnostih razdelitve dolgov bivše Avstro-Ogrske med nasledstvene države.

Vzorčni velesejm v Budimpešti. V Budimpešti se bo vršil od 19. do 28. marca l. l. IV. vzorčni velesejm. — Za blago, namenjeno za velesejm, kakor tudi za obiskovalce bodo zagotovljene največje ugodnosti. Interesentom daje pojasnila Trgovska in obrtniška zbornica v Budimpešti.

Kletarski tečaj. Na kmeljski šoli na Grmu se je sredi pretečenega meseca vršil tridnevni kletarski tečaj, katerega se je udeležilo 26 obiskovalcev, največ iz krogov vinogradnikov, gostilničarjev in vinoljčev. Udeležencem se je teoretično in praktično razložilo umno kletarstvo, ki je velikega pomena za naše vinogradništvo in za zaželjen in potreben izvoz naših vin. Želeli bi bilo, da take tečaje v obilnem številu posejajo zlasti naši vinogradniki.

Tržna poročila.

Budimpeštanska produktna borza. Pšenica 12.200 ogr. kron, žito 8.000 K, koruza 7.500 K, oves 8.200 K, mekinje 5.100 K.

Cene vinu. Vina iz zagrebške okolice nofirajo od 2.50 do 3 Din, dalmatinska vina pa od 3 do 3.50 Din; avstrijska vina po kakovosti od 9000 do 15.000 avstr. kron liter; madžarska vina 10% od 70 do 75 madžarskih kron, 11% od 75 do 80 madžarskih kron za liter. Stara vina po 125 madžarskih kron. Izvoz madžarskih vin je popolnoma prenehal. V Češkoslovaški je vinska trgovina nekoliko oživela. V Nemčiji se je cena vinu po katastrofalnem padcu marke silno dvignila. Dobro vino stane 4000 mark liter. Francoska vina niso tako zelo padla, kakor se je pričakovalo po padcu franka. Cena francoskim vinom znaša 5.20 francoskih frankov.

Borza

dne 15. februarja 1923.

Zagreb. Devize: Dunaj 0.146 do 0.147, Berlin 0.50 do 0.515, Budimpešta 3.90 do 3.95, Bukarešt 48 do 49, Milan 490 do 495, London 484 do 487, New-york 103-104, Pariz 625-630, Praga 307-308, Varšava 0.275, Svica 1935 do 1940. Valute: dolar 955.0-100.50, avstr. krone 0.141-0.143, čsl. krone 300-304, franki 620, lire 480-485. — Efekti: Ljublj. kreditna 210-220, Praštrediona 1145-1150, Slovenska 102.50, Trb. premogokopna 710.

Praga. Dunaj 4.775, Berlin 16.875, Rim 164.25, Budimpešta 130, Pariz 207.25, London 160.875, Newyork 34.30, Curih 645.75, Beograd 34.75, avstr. žig. krone 4.75, lire 164.75.
Curih. Berlin 0.0273, Newyork 539.50, London 24.27, Pariz 31.35, Milan 25.40, Praga 15.75, Beograd 5.30, Budimpešta 0.20, Varšava 0.0130, Sofija 2.05, Dunaj 0.0074.

Naročajte tiskovine v TISKARNI „MERKUR“!

AVTO
bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi Jugo-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, krojače in šivilije, gube, sukanec, vezanine, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri **JOSIP PETELINC** Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Prodaj tritonski **TOVORNI AUTO**
Sauer v najboljšem stanju. Primeren za prevažanje lesa, do 5 m dolgega. Cena ugodna. Naslov se izve v uredništvu „Trgovskega lista“, v Ljubljani.

Čebula
domača, garantirano zdrava in debela v vrečah po 50 kg brutto za netto 1 kg Din 4.—
Priporočamo se za cenjena naročila
Hmelak i drug, Maribor
Slomškov trg štev. 6.

REGISTRIRNA BLAGAJNA
999.99, 1 predal, malo rabljena, 4 številci z elektromotorjem 220 volt je za prodati. Naslov pove g. Drago Beseljak, Ljubljana.

Mavec - gips
portland- in roman-cement, apno, opeko, umetni škriplj, strešno in izolacijsko lepenko, watprof, karbolinej, drvoce-ment, razne žeblje nudi po najnižji ceni

Poslovne knjige
kupite najceneje pri tvrdki **LINEA**
tovarniška zaloga
Alfonz Škof
Ljubljana, Gosposvetska cesta 10 (nasproti protestantovske cerkve)
Špecialna naročila raznih journalov itd. dobavi v najkrajšem času.
Za trgovce znaten popust.

Velika zaloga pohištva lastnega izdelka!
Vsakovrstnih spalnic, jedilnic, sob za gospode, salonskih garnitur, kakor kompletnih garnitur za pisarne, Vam nudi po najnižji ceni
Produktivna zadruga mizarskih mojstrov r.z.o.z.
Solidno blago! Maribor, telefon 341. Cene zmerne!

Kosta Novakovič in dr.
veletrgovina s stavbenim materijalom **LJUBLJANA,**
Miklošičeva cesta štev. 13.
Prevzame se tudi izpeljava xylo-litnih tlakov.

MLINARJEM!
Obveščamo mlinarje in interesente za mlinske vodne kamne, da imamo **lastni kamenolom za mlinske kamne,** ki so danes pripoznani, kot najboljši na svetu za mletje vsakovrstnih zrn in za vse vrste žita. Naši kamni so v vsakem pogledu boljši od znanega Vranjskega kamna, ker ima v sebi več kvarca in je splošno bolj soliden. Naš mlinski kamen je bil odlikovan na balkanski izložbi v Londonu leta 1907.
Cene so zmerne in garantiramo za blago.
Industrijalci mlinskega kamena
Jovan Topalovič & sinovi, Trstenik, Srbija.

Maraskino Morpurgo
Cašica tega delikatnega likerja je nepopisen užitek!
Priporočamo: Cognac Dalmatia Medicinal in druge izbrane likerje, žganja, ekstrakte in sirupe.
Prva odlikovana dalmatinska parna destilacija V. MORPURGO, SPLIT.
Zastopnik: **ADOLF KORDIN, Ljubljana, Zrinjskega cesta 7.**

Gradbeno podjetje **ing. Dukić in drug**
Ljubljana, Bohoričeva ulica štev. 20.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Underwood najboljši ameri-kanski pisalni stroj sedanjosti!
Opalograph razmnoževalni aparat, razmnožuje strojno in ručno pisavo potem nerazbrljive staklene plošče.

V korist podpornemu društvu slepih!
Papirna industrija in knjigoveznica
A. Janežič, Ljubljana, Florjanska ulica 14.
Izdelava in zaloga vseh vrst šolskih zvezkov, raznih map, trgovskih knjig, blokov itd.
V korist podpornemu društvu slepih!

Priporočamo:
JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
Najboljši šivalni stroji v vseh opre-mah Gritzner, Kaiser, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.
Moderno vrejena popravilnica vseh pisal. strojev.

TONEJC & ROZMAN, MARIBOR.
Tomaževa žlindra, kalijeva sol, kajnit, koks za kovače ter livarne, bencin in ameriškanski petrolej vedno v zalogi.
Čilski soliter, žveplo in modra galica.

Ivan Kravos
Trgovina: **MARIBOR, Aleksandrova c. 13.**
Delavnica: **MARIBOR, Koroška cesta 17.**
Telefon inter. 207.
Konjske opreme in potreb-ščine za konje, kovčeki in različni torbarski izdelki, go-nilni vezalni jermeni, ga-maše i. t. d.

IVAN ZAKOTNIK
Telefon št. 378. mestni tesarski mojster Telefon št. 378.
LJUBLJANA, Dunajska cesta 46.
Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrejšja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. Tovarna furnirja.

Inserati v „Trgovskem listu“ imajo največji uspeh.

VI. mednarodni vzorčni velesejem v Pragi
od 11. do 18. marca 1913.
Ugodnosti za posetnike:
75% popusta pri vidiranju potnih listov.
33% popusta pri osebnih in brzovlakih čl. železnic pri potovanju v Prago in nazaj.
Legitimace in informace:
Českoslovaški konzulat, Ljubljana, na Bregu štev. 8.
Aloma Company, d. z. o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3.